

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 29^{ης} ΜΑΪΟΥ 1947

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Δοντᾶς παρουσιάζων τὸ σύγγραμμα τῶν Γ. Παπανικολάου καὶ Herbert Traut: «Περὶ τῆς διαγνώσεως τοῦ καρκίνου τῆς μήτρας» λέγει τὰ ἑξῆς:

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μονογραφίαν ὑπὸ τὸν τίτλον «Διάγνωσις τοῦ καρκίνου τῆς μήτρας διὰ κολπικῶν ἐπιχρισμάτων», τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐν Νέα Ὑόρκῃ Πανεπιστημίου Cornell κ. κ. Γεωργίου Παπανικολάου, βιολόγου, καὶ Herbert Traut γυναικολόγου.

Ὁ κ. Παπανικολάου, ἐκ τῶν πρώτων ἀντεπιστελλόντων μελῶν τῆς ἡμετέρας Ἀκαδημίας, εἶναι διεθνοῦς φήμης ἐπιστήμων, τιμῶν ὄντως τὴν πατρίδα διὰ τῆς λαμπρᾶς ἐπιστημονικῆς δράσεώς του. Δέον πρὸς τούτοις νὰ σημειωθῇ, ὅτι ὁ κ. Παπανικολάου ἔξακολουθεῖ διατηρῶν πάντοτε ἀναλλοίωτα, τόσον τὸ ἑλληνικὸν του ὄνομα, ὅσον καὶ τὰ πατριωτικὰ του αἰσθήματα, ἐκδηλούμενα κατὰ πᾶσαν ἐθνικὴν ἀνάγκην.

Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι σύντομον, ἐκ 46 μόνον σελίδων, ἐν αἷς συνοψίζονται πλείσται πρωτότυποι παρατηρήσεις, ἐργαστηριακαὶ καὶ κλινικαί, γενόμεναι ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἐπὶ μακρὰν σειρῶν ἐτῶν. Τὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα ἀσφαλοῦς διαγνώσεως τοῦ καρκίνου ἐπέτυχεν οὗτος χάρις εἰς ἰδίαν χρωστικὴν μέθοδον, δι' ἧς κατορθοῦται νὰ χρωματίζωνται ζωηρῶς οἱ πυρῆνες τῶν κυττάρων, ἐνῶ τὸ πρωτόπλασμα παραμένει σχετικῶς διαφανές, ὥστε εἰς τὰ παρασκευάσματα, καίτοι οἱ πυρῆνες εἶναι ἐντόνως χρωματισμένοι καὶ πολὺ εὐδιάκριτοι, τὸ ὀπτικὸν πεδίον δὲν ἀμαυροῦται ὑπὸ βαθυχρῶν πρωτοπλασμάτων καὶ εἰς ἅς ἔτι περιπτώσεις τὸ ἐπίχρισμα εἶναι σχετικῶς πυκνόν.

Οὕτως ἐξετάζεται ἐν τῷ βιβλίῳ πρῶτον ἡ μορφολογία τῶν κυττάρων ἐκ

κολπικῶν ἐπιχειρημάτων, λαμβανομένων κατὰ τὰς διαφόρους φάσεις τοῦ φυσιολογικοῦ γενετησίου κύκλου τῆς γυναικός, ὡς καὶ τῆς κλιμακτηρικῆς περιόδου καὶ τέλος τῆς ὀριστικῆς παύσεως τῆς λειτουργίας.

Μετὰ τὰς φυσιολογικὰς καταστάσεις περιγράφονται τὰ εὐρήματα ἐπὶ ποικίλων παθολογικῶν καὶ ἰδίως ἐπὶ νεοπλασμάτων.

Ἐν τέλει παρατίθενται ὠραῖοι πίνακες, ἔργα εἰδικῶν ζωγράφων, παριστῶντες κανονικὰ κύτταρα τῶν φάσεων τοῦ γενετησίου κύκλου, ὡς καὶ κύτταρα διαφόρων παθολογικῶν καταστάσεων. Τοὺς πίνακας τούτους ἀκολουθοῦν 18 ἀξιόθαύμαστοι ἔγχρωμοι μικροφωτογραφίαι ποικίλων καρκινωμάτων.

Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης πᾶς ἱστολόγος γίνεται ἱκανὸς νὰ διαγινώσκη ἀσφαλῶς τὸν καρκίνον διὰ μόνης τῆς μικροσκοπικῆς ἐξετάσεως τοῦ κολπικοῦ ἐπιχρίσματος.

Οὕτως ἀναγράφονται περιπτώσεις, καθ' ἃς, ἐνῶ ἡ κλινικὴ ἐξέτασις οὐδὲν ὑποπτον σημεῖον παρεῖχε, τὸ κολπικὸν ἐπίχρισμα περιεῖχε κύτταρα μὲ σαφεῖς καρκινικοὺς χαρακτῆρας, ἥτοι πυρῆνας ἀνισομεγέθεις, γιγαντίους καὶ νάνους, συγκύτια καρκινωματοῶδων κυττάρων, πυκνωτικοὺς ἢ διαλυομένους πυρῆνας, ἔτι δὲ τὰ πάντοτε ἀνευρισκόμενα, συνεπεῖα τῶν αἱμορραγιῶν, ἐρυθρὰ αἱμοσφαίρια.

Τὸ βιβλίον τοῦτο, συνδυάζον τὴν θεωρίαν μετὰ τῆς κλινικῆς ἐφαρμογῆς, εἶναι πολύτιμος ὁδηγός, τόσον διὰ τὰς γυναικολογικὰς κλινικάς, ὅσον καὶ διὰ τὰ διαγνωστικὰ τοῦ καρκίνου Ἰνστιτούτα.

Διὰ τῆς μεθόδου των οἱ κ. Παπανικολάου καὶ Traut προσφέρουν μεγάλην συνδρομὴν εἰς τὸν ἀντικαρκινικὸν ἀγῶνα, διότι ἡ πρόωμος διάγνωσις τοῦ καρκίνου τῆς μήτρας, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ὀργάνων τοῦ σώματος, ὅταν μάλιστα εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως ἄλλων κλινικῶν συμπτωμάτων, θὰ συντελέσῃ πολὺ εἰς τὴν ἔγκαιρον θεραπευτικὴν ἐπέμβασιν, ἐξ ἧς πρὸ πάντων ἐξαρτᾶται ἡ διάσωσις τῶν πασχόντων.

Ἐπὶ τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Δοντᾶ περὶ τοῦ ὡς ἄνω συγγράμματος ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. **Ἄρ. Κουζῆς** παρατηρεῖ τὰ ἀκόλουθα :

Ἐχων ὑπ' ὄψει τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐξαιρέτου ὄντως συγγράμματος, ὅπερ παρουσίασεν ὁ ἀξιότιμος συναδελφός κ. Δοντᾶς μεταγενεστέρως ἀνακοινώσεις τῶν ἐγκρίτων καθηγητῶν κ. Παπανικολάου καὶ Traut τῶν ἐτῶν 1945 καὶ 46 ἐπὶ τῆς δι' ἐπιχρίσεως ἀποσμήξεως διαγνωστικῆς μεθόδου τοῦ καρκίνου τῆς μήτρας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προσθέσω ὅτι ὁ καθηγητῆς κ. Παπανικολάου στηριζόμενος ἐπὶ πολυαριθμῶν ἐρευνῶν καὶ κλινικῶν ἐξετάσεων συνοψίζων τονίζει ἐν αὐταῖς,

πρῶτον ὅτι ἡ κολπικὴ καὶ ἐνδομήτριος ἀπόσμηξις στηρίζεται ἐπὶ ὀρθῶν μορφολογικῶν κριτηρίων, ὅτι δεύτερον χρῆσις ταύτης δέον νὰ γίνηται οὐχὶ ὡς μεθόδου ὑποκαθιστώσεως, ἀλλὰ συμπληρωματικῆς τῆς διὰ βιοψίας ἢ δι' ἀποξέσεως διενεργουμένης, τρίτον ὅτι τὰ κύρια προτερήματα τῆς μεθόδου εἶναι ἡ ἀπλότης, τὸ βραχυχρόνιον τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς, τὸ ἀνέξοδον καὶ ἡ εὐχέρεια τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐξετάσεως, ἄνευ τινὸς ὄχλου διὰ τὴν ἀσθενῆ, ὑπὲρ πάντα δὲ ταῦτα ἡ ὀσημέραι καταδεικνυομένη χρησιμότης ταύτης πρὸς διαπίστωσιν τῶν κακοήθων ἐξαλλαγῶν κατὰ τὸν τράχηλον καὶ τὸν πυθμένα τῆς μήτρας, καὶ δὴ πρὸ τῶν ἐκδήλων κλινικῶν συμπτωμάτων τῆς ἐνάρξεως αὐτῶν.

Ἄρα ἡ μέθοδος ἀποτελεῖ ὄντως ἐξαιρετον μέσον πρὸς ταχεῖαν διάγνωσιν σοβαροτάτης νόσου, προφυλακτικὸν δὲ μέσον ἄριστον, ὁδηγοῦν δηλ. εἰς τὴν ταχίστην ἔναρξιν τῆς ἀρμοζούσης θεραπείας καὶ σωτηρίαν πλείστων πασχουσῶν γυναικῶν.

Ἡ μέθοδος αὕτη ἐγένετο ἀφορμὴ, ὅπως παρομοία δι' ἐπιχρίσεως ἐφαρμοσθῆ ἐπὶ περιπτώσεων καρκίνου τῶν οὐροφόρων ὁδῶν (οὐρήθρας, κύστεως, προστάτου).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΕΛΟΥΣ

ΧΗΜΕΙΑ. — Νέα μικροχημικὴ μέθοδος ἀνιχνεύσεως δεψικῶν οὐσιῶν, ὑπὸ *I. X. Πολίτου*.

Τὰ διάφορα συγγράμματα χημικῆς ἀναλύσεως ἀναφέρουσι ποικίλα μικροχημικὰ ἀντιδραστήρια, προταθέντα ὑπὸ τῶν χημικῶν καὶ χρησιμοποιοούμενα ὑπὸ τῶν ἱστολόγων καὶ τῶν φυσιολόγων πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς κατανομῆς τῶν δεψικῶν οὐσιῶν ἐντὸς τῶν διαφόρων φυτικῶν ἰσθῶν ἢ πρὸς παρακολούθησιν τοῦ τρόπου, καθ' ὃν σχηματίζονται αὗται ἐντὸς τῶν φυτικῶν κυττάρων. Αἱ διαφοραὶ δὲ τῶν ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων ὀφείλονται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς διαφορὰς τῶν χρησιμοποιουμένων μεθόδων ἐξετάσεως.

Ἡ ἐκ τῆς ἀμοιβαίας ἐπιδράσεως τῆς ταννίνης καὶ τῶν ἀλάτων τοῦ σιδήρου παραγομένη χρῶσις εἶναι ἡ ἀρχαιοτέρα γνωστὴ ἀντίδρασις, ἀναφερομένη ὑπὸ τοῦ Πλινίου. Καὶ σήμερον ἔτι ἡ παραγωγή τῆς χρῶσεως ταύτης ἀποτελεῖ τὴν συνήθη μέθοδον πρὸς ἀνίχνευσιν τῶν δεψικῶν οὐσιῶν. Συχνάκις ὅμως ἐτονίσθη ὅτι αὕτη δὲν εἶναι πολὺ εἰδική. Ὁ Nickel ἐπέστησεν ἰδιαίτερος τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι καὶ πολλαὶ ἄλλαι φυτικαὶ οὐσίαι διάφοροι τῶν δεψικῶν παράγουσι χρῶσιν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀλάτων τοῦ ὀξειδίου τοῦ σιδήρου. Ὄντως, ὑπάρχουσι τουλάχιστον εἴκοσι πέντε φυτικαὶ οὐσίαι δίδουσαι μετὰ